

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep
0030 OSLO

Vår dato
17.02.15

Vår referanse

Saksbehandler
Arild Bjørndal

Deres dato
13.11.14

Deres referanse
14/3410

Vedr. høring – NOU 2014:12 Åpent og rettferdig – prioriteringer i helsetjenesten

Det vises til departementets høringsbrev av 13.11.2014 vedrørende prioriteringer i helsetjenesten. Regionsenter for barn og unges psykiske helse, Helseregion Øst og Sør (RBUP Øst og Sør), Regionalt kunnskapssenter for barn og unge – psykisk helse og barnevern, Region Midt-Norge (RKBU Midt-Norge), Regionalt kunnskapssenter for barn og unge Vest (RKBU Vest) og Regionalt kunnskapssenter for barn og unge Nord (RKBU Nord) sender med dette felles høringsuttalelse.

RBUP Øst og Sør, RKBU Midt-Norge, RKBU Vest og RKBU Nord er kompetansegivende organisasjoner som gjennom forskning, undervisning, formidling og tjenestestøtte arbeider for å bedre tjenestene for barn og unge.

Overordnet vurdering

Vi takker for anledningen til å komme med innspill og vil berømme utvalget for et gjennomarbeidet bidrag til det nødvendige prioriteringsarbeidet på samfunnsnivå. Etter vår vurdering er rapporten et tydelig skritt fremover i forhold til de foregående utvalgsrapportene, og den vil gjøre prioriteringsarbeidet lettere og mer gjennomsliktig. Vi gir vår generelle tilslutning til de tre nye kriteriene og deler utvalgets vurdering av at de vil bidra til gode prioriteringer på de fleste områder og for de fleste spørsmål knyttet til grupper av mennesker og tiltak innenfor helsetjenesten. Vi ser at gruppen av sårbare, utsatte og lidende barn langt på vei vil fanges opp av de tre kriteriene i en vanlig prioriteringsdebatt. Vi tror imidlertid at heller ikke dette kriteriesettet vil være lett å praktisere i møte med den enkelte pasient. Det er da heller ikke det viktigste; Det er først og fremst på makro- og mesonivå at det er viktig og mulig å gjøre flere og bedre prioriteringer.

**Regionsenter for barn og unges psykiske helse
Helseregion Øst og Sør**

RBUP Øst og Sør
Gullhaugveien 1-3, 0484 Oslo
Postboks 4623 Nydalen, 0405 Oslo

Sentralbord: + 47 22 58 60 00
Web: <http://www.r-bup.no>
Firmamail: mail@r-bup.no

Bankkonto: 6096.05.18392
Org.nr: 980.633.004

Spesifikke kommentarer til rapporten

1. Vi er uenige med utvalget på ett punkt. Etter vår vurdering har barn krav på særlig beskyttelse og derfor også en spesiell prioritering i samfunnet. Årsaken er at barn er sårbare og trenger en særskilt beskyttelse som voksne må gi. Den dramatisk negative effekt av en vanskelig barndom – hvor et barn frarøves grunnleggende rettigheter til et godt liv – taler også for at de skal ha prioritet selv når det er vanskelig å bedømme helsegevinsten av et tiltak. I FNs barnekonvensjon heter det i artikkel 24 bl.a.: "Partene anerkjenner barnets rett til å nyte godt av den høyest oppnåelige helsestandard og til behandlingstilbud for sykdom og rehabilitering. Partene skal bestrebe seg på å sikre at ingen barn fratas sin rett til adgang til slike helsetjenester». Resten av Barnekonvensjonen er egentlig enda mer slående; barnets beste er et eget prinsipp som skal gjennomsyre alle samfunnsområder. Det betyr selvsagt ikke at barn har krav på tjenester in absurdum, men samfunnet bør – slik vi ser det - stille barna først og deretter ta hensyn til de voksne. Argumentet gjelder i prinsippet alle vergeløse i et samfunn. Først tar en vare på og hjelper dem, innenfor en «barmhjertig og fornuftig» ramme, deretter kan en diskutere hvem av de andre som skal prioriteres etter gitte kriterier.
2. Det er en vanskelighet i prioriteringsarbeidet som drøftes noe i rapporten, men der vi savner mer utdyping og tydeligere anvisning av konkrete forslag. Det er hvordan vi skal gjøre prioriteringer mellom områder i samfunnet. Det er kanskje åpenbart at spørsmålet om hvor mye ressurser som henholdsvis bør gå til helsetjenesten og til skolevesenet langt på vei må være en meningsstyrt (politisk) avveining. Det er mer uklart hvorfor vi ikke greier å prioritere barnevernet i tilstrekkelig grad; her savnes hjelp fra utvalget til å sette grenser for en helsetjeneste som eser ut mens det fortsatt finnes sårbare grupper som «går under radaren» selv om det åpenbart går dem ille både helsemessig og i forhold til andre utfall. Vi er også usikre på om de tre kriteriene virkelig vil fungere i prioriteringsdiskusjoner knyttet til ønsker om flere tjenester på den ene siden og forslag om i stedet å satse på forebygging og andre tiltak i lokalsamfunnet som påvirker helsetilstanden på den andre siden.
3. Den andre vansken i prioriteringsarbeidet er selvsagt å få gjennomført det på en omfattende og systematisk måte. Det synes fortsatt som om vi i Norge er best på å diskutere prioritering og de ofte etter eksempelmetoden, f.eks. når en ser på det nokså tilfeldige utvalget av saker som drøftes i Prioriteringsrådet. Vi vil derfor avslutningsvis berømme utvalget for en grundig drøfting av prosesser og virkemidler. Vi støtter forslaget om at det fastslås en plikt til prioritering i lovverket.

Med vennlig hilsen

sign.

Arild Bjørndal ¹

Direktør
RBUP Øst og Sør

sign.

Toril Havik
Fungerende senterleder
RKBU Vest

sign.

Odd Sverre Westbye

Senterleder
RKBU Midt

sign.

Merete Saus
Senterleder
RKBU Nord

---

¹ Vi gjør for ordens skyld oppmerksom på at Arild Bjørndal er samboer med et av utvalgets medlemmer (Meetali Kakad).